

KAPKOČASNIK

ZA MALE VARUHE VODE

VODNI
KROG

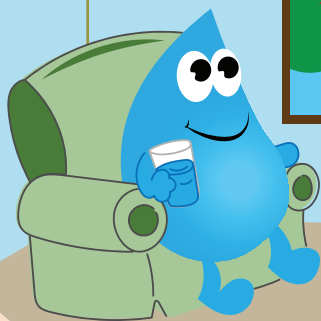
ZAKAJ
JE VODA
POMEMBNA ?

+RAZVEDRILO

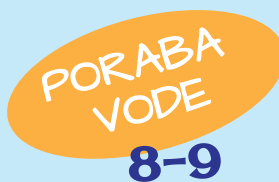
VARČEVALNI
NASVETI

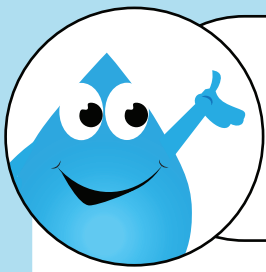
VODA NA
ZEMLJI

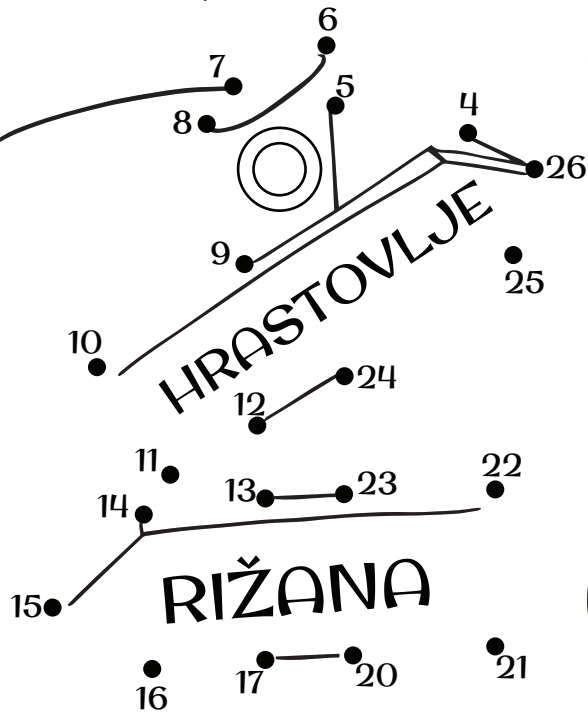
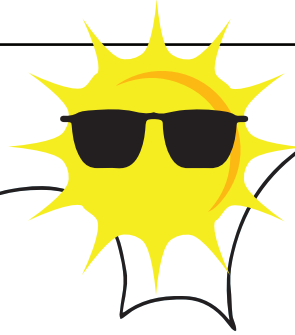

KAZALO:

POVEŽI PIKICE, DA UGOTOVIŠ, KAJ JE KAPKO
DELAL MED POČITNICAMI! SLIKO TUDI POBARVAJ!

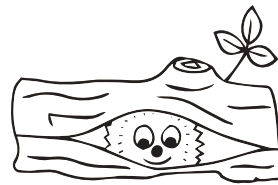
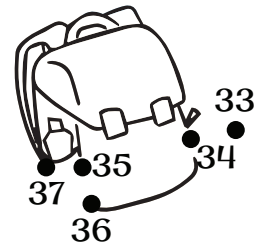
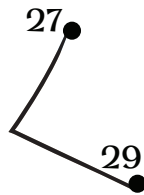

3

28 ● ● ● 31

● 32

1 ●

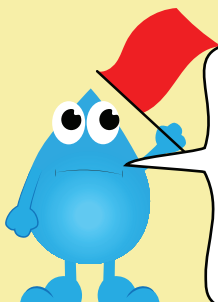

30 ● ● 38

18 ● 19 ●

ONESNAŽEVANJE VODA

IZVIR RIŽANE NE PESTI LE POMANJKANJE VODNIH KOLIČIN, TEMVEČ MU VSAK TRENUTEK PRETI NENADNO ONESNAŽEVANJE V VODOVARSTVENIH PASOVIH, KI OBSEGAJO 247 KM² VELIKO KRAŠKO VODOZBIRNO OBMOČJE, KJER POVRŠINSKO ONESNAŽEVANJE PONIKNE IN HITRO DOSEŽE PODTALNICO. NAJVEČJE NEVARNOSTI ONESNAŽEVANJA PREDSTAVLJAJO PROMET (ŽELEZNICE, CESTE), NEUREJENO DELOVANJE ODPADNIH VODA V NASELJIH, DEPONIJE ODPADKOV IN KMETIJSTVO.

1

PO PODATKIH ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV VSAKIH 15 SEKUND UMRE EN OTROK ZARADI OKUŽBE, POVEZANE Z VODO.

2

EDEN OD PETIH LJUDI NIMA DOSTOPA DO PITNE VODE

3

MILIJON LJUDI PO SVETU ŽIVIJO Z MANJ KOT 10 LITRI VODE NA DAN. ZARADI ONESNAŽENOSTI VODE VSAKO LETO VEČ MILIJONOV LJUDI ZAPUSTI SVOJE DOMOVE.

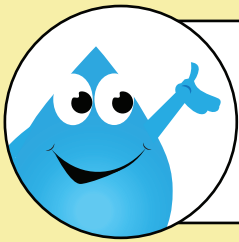
4

ŠTEVILO PREBIVALCEV NA ZEMLJI SE JE POTROJILO IN PORABA VODE SE JE POVEČALA. ZALOGE PITNE VODE SE KRČIJO IN GROZI NAM POMANJKANJE VODE.

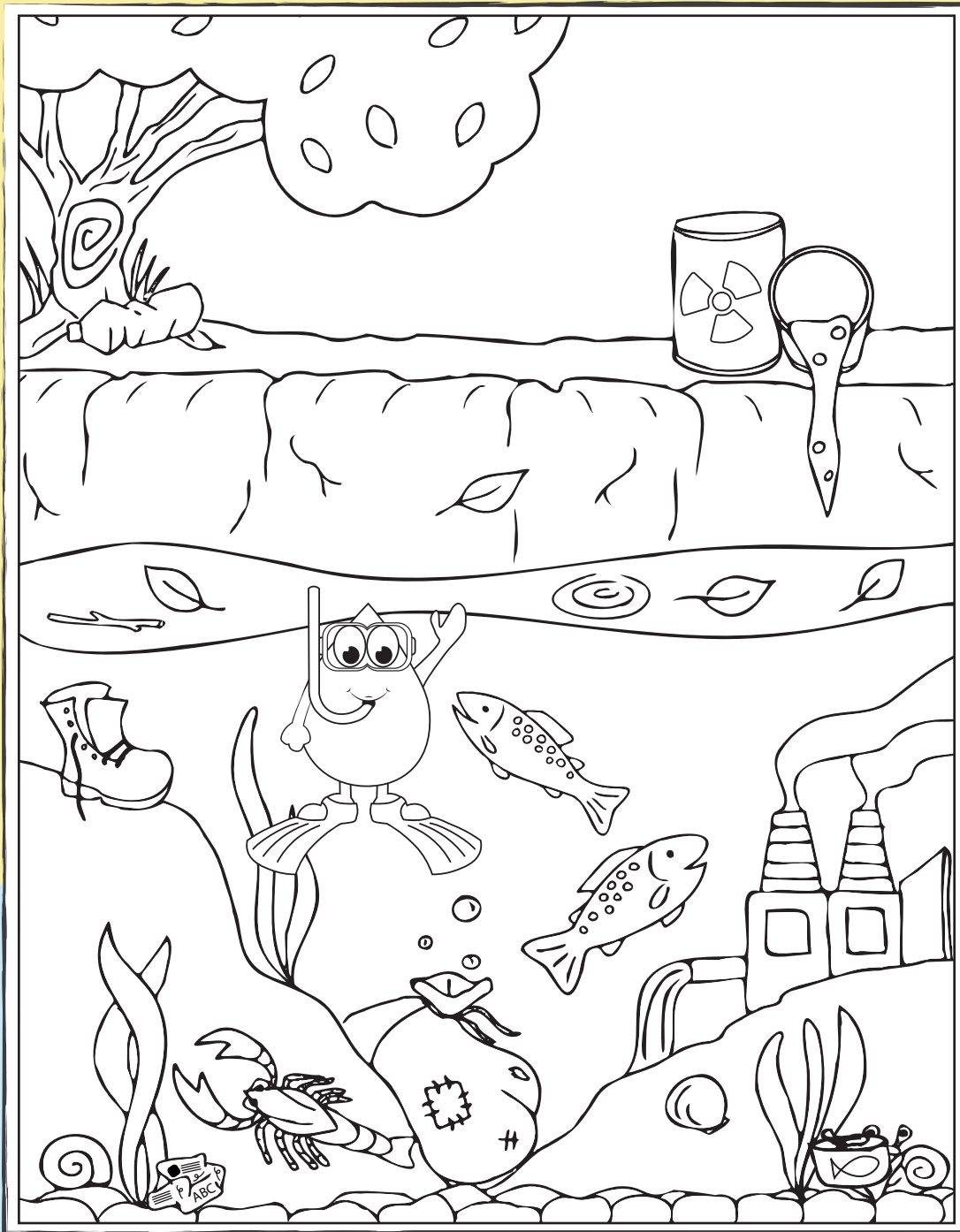
5

ZARADI PREOBILNEGA ČRPANJA BODO NEKATERE DRŽAVE OSTALE BREZ PODTALNICE. POMANJKANJE PODTALNICE PA POMENI MANJŠI PRIDELEK ŽIT, KAR VODI V POMANJKANJE HRANE.

OČISTI REKO RIŽANO IN POIŠČI 7 STVARI, KI NE SPADAJO ZRAVEN. SLIKO TUDI POBARVAJ!

STVARI KI ONESNAŽUJEJO OKOLJE: PLASTENKA, NEVARNI ODPADKI, ČEVELJ, VREČA SMETI, TOVARNE, KONZERVE, PAPIRČKI!

KAPKOVA NAČELA

PRED TABO JE 5 KAPKOVIH NAČEL. NAUČI SE JIH IN JIH VESTNO UPORABLJAJ. POSREDUJ JIH TUDI STARŠEM IN SVOJIM PRIJATELJEM, DA BOMO SKUPAJ ŠE NAPREJ PILI SVEŽO, ZDRAVO IN ČISTO VODO.

1 DEŽNE KAPLJICE LOVIM - ŽEJNE ROŽICE (NA)POJIM

DEŽNE KAPLJICE ZAJEMAJMO V RAZLIČNE POSODE. ROŽICE SO NAM VSAKIČ HVALEŽNE, KO JIH ZALIJEMO Z DEŽEVNICO.

ČE IZ ŠPINE KAPLJA, BRŽ POKLIČEM ODRALSEGA!

2

KAPLJANJA IZ PIP REDNO ODPRAVLJAMO, SAJ JE VSAKA IZGUBLJENA KAPLJICA VODE DRAGOCENA!

3 KO ZOBKE UMIVAM, ŠPINO ZAPIRAM!

MED UMIVANJEM ZOB REDNO ZAPIRAMO PIPO. TAKO BOMO PORABILI MANJ KOT 1 LITER VODE.

**KDOR VODO IZ "ŠPINE" PIJE,
SRCE MU DOLGO ZDRAVO BIJE.**

4

VEČKRAT DNEVNO SI NATOČIMO IN PIJEMO
VODO IZ PIPE. VODA IZ VODOVODNEGA
SISTEMA JE REDNO PREGLEDANA IN
VEDNO SVEŽA.

5

**ODPADKE LOČUJEM-
VODNE VIRE VARUJEM!**

ODPADKE VEDNO ODLAGAJMO V
USTREZNE ZABOJNIKE. TAKO VARUJEMO
NARAVO IN VIRE PITNE VODE PRED
ONESNAŽENJEM.

KATERA KAPKOVA SENCA JE TAPRAVA ?

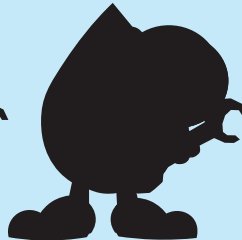
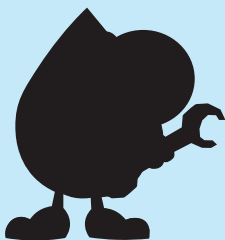
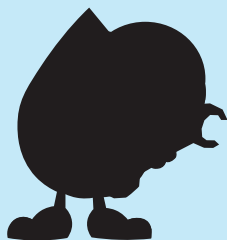

A

B

C

D

PRAVILNI ODGOVOR: B

7

PORABA VODE

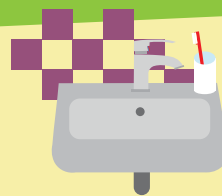
GOSPODINJSTVO

PRAVILOMA PORABI OD 130 DO 200 LITROV VODE NA DAN.

KUHINJA

SAMO ZA KUHANJE PORABI POVPREČNO SLOVENSKO GOSPODINJSTVO 6 LITROV VODE NA DAN.

UMIVANJE ZOB

ČE NE ZAPIRAMO PIPE, PORABIMO ZA UMIVANJE ZOB DO 15 LITROV PITNE VODE.

VARČEVALNI NASVETI

SADJE LAHKO OPEREŠ V SKLEDI. S TO VODO LAHKO POTEK ZALIEŠ CVETLICE.

MEDTEM KO SI UMIVAŠ ZOBE, ZAPRI VODO.

ZA MRZLE NAPITKE NE UPORABLJAJ VODE IZ PIPE. NAMESTO TEGA UPORABI LEDENE KOCKE ALI PA POSTAVI VRČ Z VODO V HLADILNIK.

PORABI MANJ ČASA ZA PRHANJE IN MANJ VODE ZA KOPEL.

IZBERITE EN KOZAREC, IZ KATEREGA BOSTE VSAK DAN PILI VODO. TAKO BOSTE ZMANJŠALI ŠTEVILO UMAZANIH KOZARCEV IN ŠTEVILO PRANJ V POMIVALNEM STROJU.

NAJ TI POMAGAJO TUDI STAREJŠI

ZALIVAJTA TRATO ALI VRT ZGODAJ ZJUTRAJ ALI POZNO ZVEČER (TAKO BOSTA MED ZALIVANJEM ZARADI MANJŠEGA IZHLAPEVANJA IZGUBILA MANJ VODE)

ZAPRETA VODO IZ GUMIJASTE CEVI, MEDTEM KO PERETA AVTO. UPORABITA VEDRO VODE, NA KONCU PA AVTO SAMO NA HITRO SPERETA Z VODO IZ CEVI.

POPRAVITA PIPO, IZ KATERE KAPLJA (PRI TEM BOSTE PRIHRANILI DO 90 LITROV VODE NA DAN),

NAMESTITA VARČEVALNE PIPE.

TUŠIRANJE

ZA VSAKO MINUTO
TUŠIRANJA PORABIMO
PRIBLIŽNO 10 LITROV
VODE.

STRANIŠČE

ŽE SAMO ZA ENO SPLAKOVANJE
WC-JA PORABIMO KAR 2-8 LITROV
ČISTE PITNE VODE

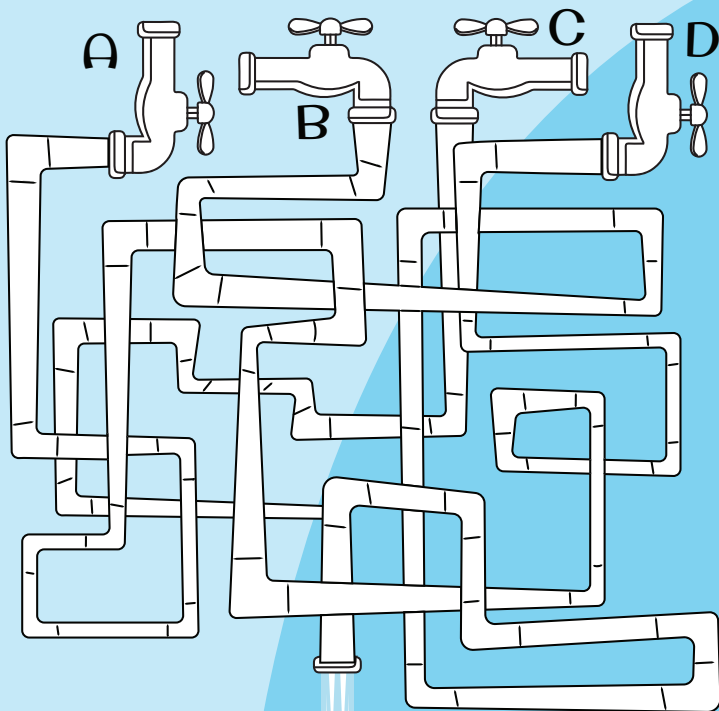

PRANJE PERILA

ZA ENO PRANJE PERILA PORABIMO VEČ
KOT 50 LITROV VODE.

KATERO PIPO MOREŠ ZAPRETI, DA VODA NE BO VEČ TEKLA?
POBARVAJ JO!

PREBIVALCI ISTRE OD NEKDAJ
VEMO, DA NA NAŠEM
PODROČJU PRIMANJKUJE
VODE, ZATO Z NJO SKRBNO
RAVNAMO.
MEDTEM KO OSTALI PREBIVAL-
CI SLOVENIJE PORABIJO
POVPREČNO MED 130 IN 200
LITROV VODE NA OSEBO NA
DAN, JO ISTRIANI PORABIMO
LE 125 LITROV.

ZAKAJ JE VODA POMEMBNA

NALOGA VODE JE, DA ODNAŠA ODPADNE PRODUKTE PRESNOVE, POVEČUJE ODPORNOST ORGANIZMA, PRENAŠA INFORMACIJE PO CELEM TELESU, VZDRŽUJE STALNO TELESNO TEMPERATURO IN PREPREČUJE TRENJE MED POVRŠINAMI TKIV TER VZDRŽUJE VLAŽNOST SLUZNIC.

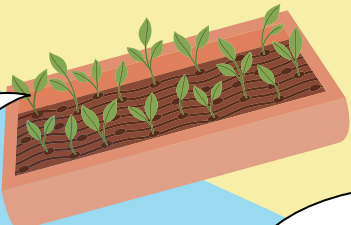
ZARADI POMANJKANJA VODE IN HRANE SE GOZDNE ŽIVALI POJAVLJAJO V BLIŽINI NASELIJ IN SE HRANIJO S PRIDELKI LJUDI.

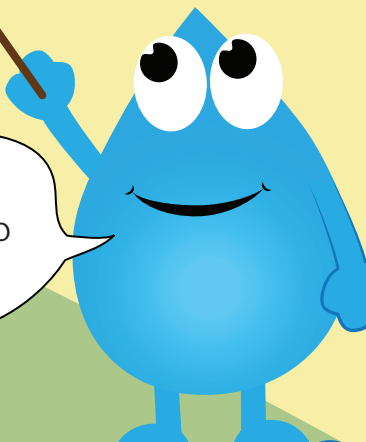
DOLGOROČNO POMANJKANJE VODE BI LAHKO POVZOČILO LAKOTO NA ZEMLJI. SAJ BREZ VODE NE MOREJO USPEVATI RASTLINE IN NITI ŽIVALI, KI SO GLAVNA ČLOVEŠKA PREHRANA.

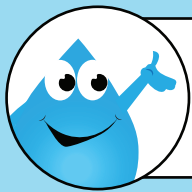
TRAVA IN ROŽE BREZ VODE SPRVA OVENIJO, POTEM PA SE POSUŠIJO. OB DOLGOTRAJNI SUŠI, BI SE LAHKO POSUŠILA TUDI DREVEŠA. SUŠA IMA TO MOČ, DA LAHKO ZEMLJO SPREMENI V PUŠČAVO.

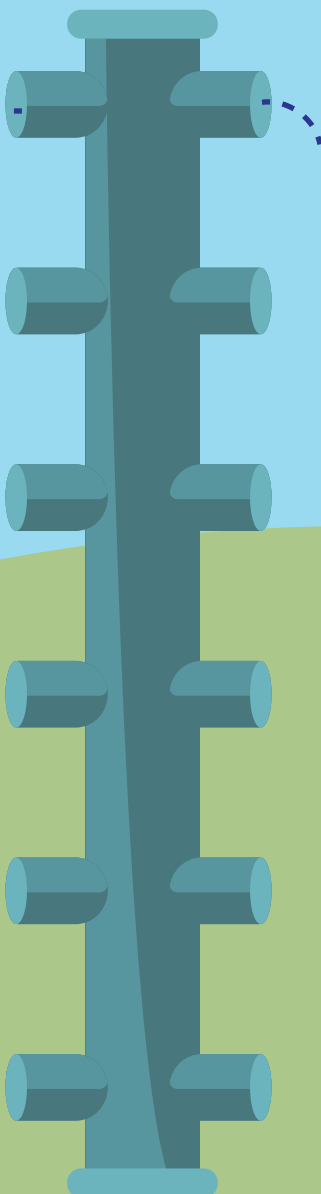
DA PRIŠPARAMO S PITNO VODO, JE NAJBOLJŠA REŠITEV ZBIRANJE DEŽEVNICE. TO PA IMAJO RASTLINE NAJRAJE. ZA VEČJE KMETIJSKE POVRŠINE PA SO PRIMERNI NAMAKALNI SISTEMI.

BREZ VODE BI V POVPREČJU ZDRŽALI Približno TEDEN DNI

POMAGAJ JIM, DA PRIDEJO DO VODE!

VODNI KROG

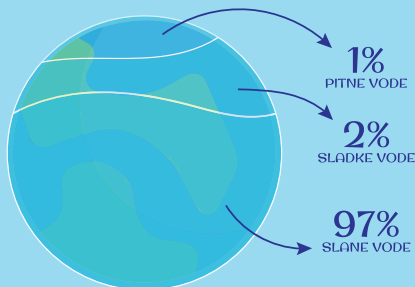
VODA, KI JO IMAMO DANES NA ZEMLJI, JE TU ŽE MILIJONE LET. Z ZEMELJSKEGA POVRŠJA VODA POTUJE V ZRAK IN PADE SPET NAZAJ NA ZEMLJO. TEMU PROCESU PRAVIMO VODNI KROG. VODNI KROG SPREMINJA VODI AGREGATNO STANJE.

KO SE VODA SEGREJE, SE SPREMENI V PLIN, KI MU PRAVIMO PARA ALI VODNI HLAPI. TA PROCES SE IMENUJE IZHLEPEVANJE.

REKE, JEZERA IN OCEANI VSAK DAN IZGUBLJAJO VODO ZARADI IZHLEPEVANJA. VODA SE DVIGNE V ZRAK V OBLIKI VODNIH HLAPOV. V ZRAKU SE NATO OBLIKUJE V OBLAKE. KO SE VODNI HLAPI V OBLAKU DOVOLJ OHLADIJO, SE SPET SPREMINIJO V TEKOČINO. TEMU PROCESU PRAVIMO KONDENZACIJA.

VODA PADE NAZAJ NA ZEMLJO V OBLIKI DEŽJA, SNEGA, ALI TOČE. TEMU POJAVU PRAVIMO PADAVINE. KO VODA PADE NA ZEMLJO, SE VODNI KROG ZAČNE ZNOVA.

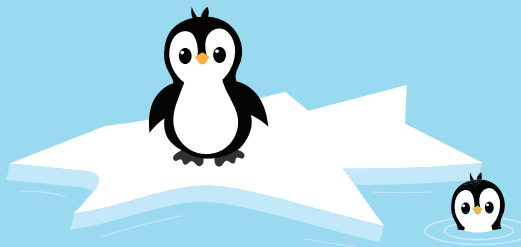
VODA NA ZEMLJI

KAR 97 ODSOTKA VSE VODE NA ZEMLJI, **JE SLANE**. PREOSTALA 2,5 ODSOTKA, PA PREDSTAVLJATA **SLADKO VODO**.

AMPAK PAZI! 70% ODSOTKOV OD JE SLADKE VODE SE SKRIVA V LEDENIKIH, OSTALA PA KOT VLAGA V ZEMLJI IN PODTALNICA. TOREJ NAM OSTANE SAMO EN ČISTO MAJČKEN, ŠE NE CEL ODSOTEK TISTE VODE, KI JO LAHKO PIJEMO. **VARUJMO JO!**

GOSTOTA

VODA IMA NAJVEČJO GOSTOTO PRI 4 STOPINJAH CELZIJA. LED NA NJENI POVRŠINI PLAVA, KER IMA MANJŠO GOSTOTO. ZATO VODA ZMRUJE OD ZGORAJ NAVZDOL.

AGREGATNA STANJA

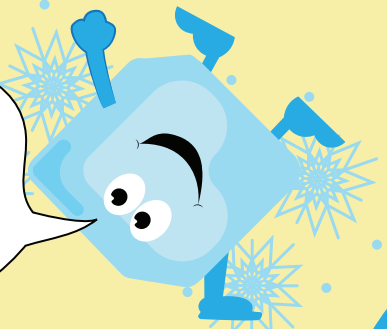
AGREGATNO STANJE SE NANAŠA NA OBLIKO, V KATERI SE SNOV POJAVLJA. VODA NA ZEMLJI SE LAHKO SPREMENI V TRI RAZLIČNA STANJA, KI PA SO ZELO ODVISNA OD TEMPERATURE.

**PLINASTO
AREGATNO
STANJE.** VODNI HLAPI SE ZDRUŽIJO SKUPAJ IN SE LAHKO VIDIŠ KOT OBLAKE ALI MEGLO.

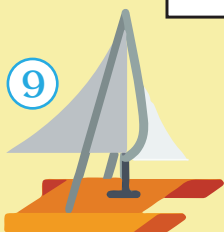
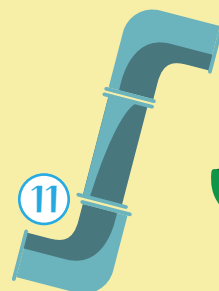
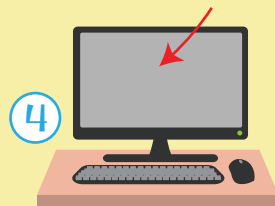
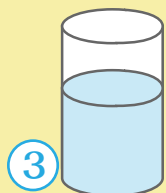
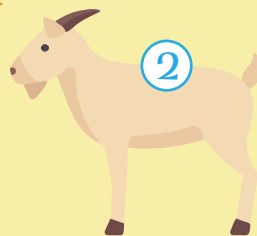
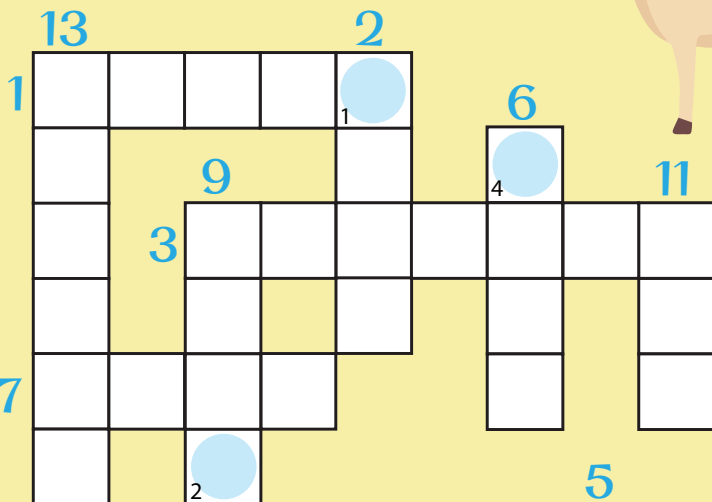
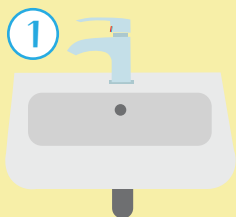

**TEKOČE
AGREGATNO
STANJE!** NIMAM STALNE OBLIKE, SAJ SE PRILAGAJAM PROSTORU OZ. POVRŠINI.

**TRDNO AGREGATNO
STANJE.** NAJDEŠ ME NA LEDENIKIH, V SKRINJI, POZIMI IN V MRZLIH KRAJIH PA V OBLIKI SNEGA. IZ MENE LAHKO NAPRAVIŠ TUDI SNEŽAKA!

KRIŽANKA

GESLO KRIŽANKE:

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

KVIZ

1. KOLIKO VODE V POVPREČJU PORABIMO DNEVNO ZA KUHANJE ?

- A) 1,5 LITRA
- B) 6 LITROV
- C) 12 LITROV

2. KJE IZVIRA REKA RIŽANA?

- A) PRI CERKVI DEVICE MARIJE V HRASTOVELJSKI DOLINI
- B) PRI POSTONJSKI JAMI
- C) POD NANOSOM

3. KAJ SO LJUDJE V SLOVENSKI ISTRI PRED 100 LETI NAJBOLJ POGREŠALI ?

- A) MOBILNE TELEFONE
- B) PITNO VODO
- C) BANANE

4. ZAKAJ PITNI VODI REČEMO TUDI SLADKA?

- A) KER VANJO DODAJAJO SLADKOR
- B) KER NI SLANA
- C) KER JO PRIDOBIVAJO NA SLADKEM VRHU

5. V KAKŠNIH OBLIKAH SE LAHKO POJAVI VODA?

- A) KOT TEKOČINA ALI PARA
- B) KOT LED
- C) VSE OD NAŠTETEGA

6. KAKŠNE BARVE JE KAPKO?

Kapkočasnik

Izdajatelj: Rižanski vodovod Koper d.o.o. - s.r.l.

Besedila: arhiv RVK, NGN Media d.o.o.,

Ilustracije: arhiv RVK, NGN Media d.o.o.,

Kreativna zasnova Kapko lika: Dolores Bernetič.

Oblikovanje: NGN Media d.o.o.

Leto izdaje: 2022

Brezplačni izvod